

NASZÁLY BARLANGKUTATÓ CSOPORT

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

1999

Anyagi keretek	3. oldal
Csoportintézk.	3. oldal
Felújítás az 5. sz. barlangban	3. oldal
Felújítás a Naszályi-víznyelvényben	3. oldal
Felújítás a Német-víznyelvényben	3. oldal
Barlangvezetések	4. oldal
Felújításban végzett barlangzónák	4. oldal
Hányózat	4. oldal
A terület vizslatos Dalmáciai felújítása	4. oldal
A terület szerkezeti felújítása	5. oldal
Karsztosodás és vízföldrajzi viszonyok	6. oldal
Klimatológiai megfigyelések	11. oldal
Barlangjáratok és ártékek a bányászati területen	11. oldal
Felszíni karsztjelenségek	13. oldal
A csoport 2000 évi munkaterv	15. oldal
Társadalmi helyzet	18. oldal
Közönségtájékoztatás	18. oldal

Tartalomjegyzék:

Tartalom	2 oldal
Csoportélet	3 oldal.
Anyagi kereteink	3. oldal
Csoportnévsor	3. oldal
Feltárás az 5 sz. töbörben	3. oldal
Feltárás a Naszályi-víznyelőbarlangban	5. oldal
Feltárás a Nézsai-víznyelőben	5. oldal
Barlanglezárások	6. oldal
Felsőpetényben végzett barlangtani munkák	6. oldal
Bányászat	6. oldal
A terület vázlatos földtani felépítése	7. oldal
A terület szerkezetföldtani viszonyai	8. oldal
Karsztosodás és vízföldtani viszonyok	8. oldal
Klimatológiai megfigyelések	11. oldal
Barlangjáratok és üregek a bányavágatokban	11. oldal
Felszíni karsztjelenségek	13. oldal
A csoport 2000 évi munkaterve	15. oldal
Túratevékenység	15. oldal
Köszönetnyilvánítás	15. oldal

Csoportélet:

Rendkívül gyenge évet zártunk. Igazán emlékeztetésekre a már hagyományossá vált csoportünnepeink voltak. Ezeken általában mindig történik valami. Idén az egyik emberünk megégett, egy pedig felrobbant. Szeptember első hétvégéjén próbakoncert volt a Naszály-hegyen. A Spontán Égés (Depresszor) zenekar tartott egy kb. 10 órás koncertet, óriási sikerrel.

A zenekar részben csoporttagokból tevődik össze: Antal Károly-dobok,
Péter Ákos-basszusgitár, Száldobágyi Csaba-gitár, Takács Zoltán-vokál

Több alkalommal is buliztunk a Troglonautás testvéreinkkel, ezek az összejövetelek is kitűnő hangulatban teltek.

A Föld napi rendezvények keretében ismét barlangi nyílt napokat tartottunk. A rossz idő ellenére 20 embernek tudtuk bemutatni a Násznép-barlang újonnan feltárt szakaszait. Úgy döntöttünk, hogy a jövő évtől már nem a Föld napján tartjuk a barlangi idegenvezetéseket, hanem külön 3 napos barlangi nyílt napokat tartunk az érdeklődőknek.

Így több barlangot tudunk majd bemutatni, és lehetőség nyílik majd könnyű, nehéz, és extrém nehézségű barlangi túrák vezetésére is. E mellett előadást tartunk a Naszályi természetvédelmi terület értékeiről.

Anyagi kereteink:

1999-ben az éves tagdíj összege 5000 Ft /fő volt. Ebből fedeztük a megemelt MKBT és a Hidrológiai Tagsági díjainkat. A fennmaradó összeg a csoportkasszába kerül, illetve a tagok szerint egy részét a csoportvezető sikkasztja el. Ez persze nem igaz.

Csoportnévsor:

Antal József csop. vez. (Főnök)
Antal Károly csop. vez. hely. (Karesz)
Bazsó Attila (Mohikán)
Berghammer Béla (Rásid)
Hajdúk Norbert (Cickány)
Kovács Péter (Rasz)

Krizsán Csaba (Rizs)
Petőházi Ákos (Tuba)
Pohl Béla (Pohl)
Száldobágyi Csaba (Sanya)
Szűcs László (Terror)
Takács Zoltán (Taki)

Feltárás az 5 sz. töbörben (Stressz-rekesz) Naszály

1997 augusztusában csoportunk vezetősége úgy döntött, hogy megkezdi a Víznyelőbarlang feletti fedett karszton található 2.sz. töbör, ill. az alatta feltételezett barlangjáratok feltárását.

Az első hétvége a közlekedést segítő lépcsők, a csörlőállás, valamint a védőkerítés

megépítésével telt. A munkahelyen figyelemfelkeltő táblákat helyeztünk el. A kutatóakna helyének kijelölése után megkezdtük a munkát.

Már az első méteren egy többtonnás kötömb állta az utunkat, ami miatt az akna szelvényét szükségesnek láttuk szélesíteni. A homokkötömb feldarabolásával nem is kísérleteztünk, kézi módszerekkel majdhogynem lehetetlennek tűnt. Az akna mélyítését tovább folytattuk függőleges irányban, ahol kb. 1,5 m mélységben egy korsó töredékeire bukkantunk. A leletet átadtuk a váci Tragor Ignác Múzeum régészeti szakembereinek. A továbbiakban régészeti leletek nem kerültek elő. Az akna mélyítése során kikerülő meddő anyagot a töbor közelében tájbaillő formában helyeztük el. Ebben az esetben is külön depót létesítettünk a köveknek, gondolva a későbbi hasznosítás lehetőségeire.

Három méteres mélységben a homokkötömb jelenléte egyre fenyegetőbbé vált.

Az akna majdhogynem teljes szelvénye homogén (alluviális) sárga agyagba ért, ami arra kényszerített bennünket, hogy a homokkötömb alá bontsunk..

A biztonságos munkavégzés érdekében döntenünk kellett a homokkötömb sorsáról.

A döntés fél évet várattott magára, közben eltelt egy tél. Időközben a védőkerítés is megrongálódott melyet kijavítottunk. Az akna nem volt kiácsolva így hóolvadáskor a töborbe több köbméter agyag és föld szakadt be az oldalfalokról. Ennek a kitermelésével kezdtük a munkát. Miután elértük az eredeti talpmélységet, az akna szélesítésébe kezdtünk.

Izgalmas munka volt. Amennyire tudtunk a nagy kő alá bontottunk, és a felső részén is körbeástuk. Ekkor már nem sok tartotta. Két pajszer segítségével meglöktük a többtonnás követ, mely hatalmas robajjal zuhant le az akna aljára.

Mikor elült a nagy por, akkor láttuk, hogy mekkora öröm ért bennünket. A kő a becsapódás következtében középen eltört. Az örömbé később üröm vegyült ugyanis az általunk nagynak vélt kő egy még nagyobb tartott. S most ez a nagyobb kavics vált instabillá. Ennek ellenére szélesíteni kezdtük az aknát, és követtük a leszivárgó víz útját.

Ezen a szakaszon már markánsabb oldásnyomokkal találkoztunk. Kisebb üregek is előbukkantak, de huzatot nem tapasztaltunk. Miután a szélesítésből származó több köbméter földet és követ kitermeltünk elértük a bezuhant és kettétört nagy követ. Amennyire lehetett körbeástuk, majd megkezdtük kézi módszerekkel (vésők és 5 kg-os kalapács) segítségével felaprítani a homokkövet. A kovás kötőanyagú közet igen nagy ellenállást tanúsított, a munka fáradságos és lassú volt. Annyira reménytelennek tűnt a kötörés, hogy mindenáron mellőzni akartuk mint programot.

Az ősz közeledtével többnapos munkával elkészítettük 4 m mélységig a keretácsolatot és új járófelületet alakítottunk ki. A munkavégzéshez rendelkezésre álló hely így kevesebb lett.

Az ősz utolsó napjai meghozták a várva várt sikert. Igaz mint motíváció a Jenki bankárok és a nyomorult hitesek gyűlölete igen sokat segített. A kő végül megadta magát.

Az esőzések beálltával a víz felgyülemlt a töborben, melynek nagyrészt sikerült lecsapolnunk. Az ácsolat mögül mustárszerű híg sárga agyag folyt a munkahelyre, melyet többször is ki kellett vödöröznünk. Sajnos az esőzések következtében meglazult oldalfalak megsüllyesztették az ácsolat DK-i sarkát, melyet fentről sikeresen megfogtunk egy áthidaló gerendával. A megsüllyedt oldalon keletkezett anyagihiányt a kitermelt kövekből pótoltuk. Az ácsolat alsó részét deszkázattal erősítettük meg. A munkahely így annyira leszűkült, hogy az izmosabb emberek, mint például én Herkules, vagy az öcsém, már nagyon nehezen fértünk el. Ismét az következett amitől mindig is tartottunk, ezért tanakodni kezdtünk. Egyértelmű volt a továbbjutás iránya. Vagy az ácsolat alá bontunk, játszva azzal a gondolattal, hogy ott pusztulunk, vagy a mostani kutatóaknát betemetjük és mellette É-i irányban egy újabb aknát hajtunk. Nehéz dilemma volt, ezért összeült a mag tanácskoznia. Nem volt mindegy, ki tudja mi van lejjebb, esetleg elkapunk egy nagy követ és akkor ismét fél év kötörés!?

A józanész azt diktálta, hogy új aknát kell létesíteni. Sírva bár de öten arra szavaztunk, hogy legyen új akna. És ekkor jött a Cickány aki mindig is kitartott álláspontja mellett. Majd én bontok az ácsolat alatt. Remek! Mérlegeltük a várható kellemetlenségeket, még azt is megbeszéltük, hogy ki értesíti majd a szüleit a tragédiáról. A biztonság kedvéért mi a felszínen maradtunk.

Megkezdttük a munkát. Jöttek a vödrök, hol kövel, hol agyaggal megrakva. És egyszer csak jött a kiáltás is (nem az amire most gondolsz), hanem az amire másfél éve vártunk. „Bejutottunk !!! „ Eleinte nem hittük el mert így már számtalanszor átvertük egymást. De amint megláttuk a Cickány arcát, és amikor lámpát kért, már tudtuk mi a helyzet. Egyszerre mindenki le akart menni megnézni. Egy 30-40 cm szűk hasadékat láttunk, ami kb. 6 méter mélységű lehetett. Csak a 15 méteres vödrözös kötelünk volt nálunk. Rákötöttük a Cickányt és leengedtük. Leért a hasadék alá, ahol megpiszkálta a lába alatt lévő omladékot, ami nagy robajjal lejjebb hullott. A barlang lefelé folytatódik.

Másnap ismét a helyszínen voltunk, technikailag is felszerelve. A fronton Béla és Cickány. Biztató kiáltások „ lejjebb szélesedik „ és hosszas várakozások jellemezték a napot. Elérték a végpontot képező agyagdugót. Már csak egy mérés volt hátra. A barlang mélysége -20 m.

Azóta többször dolgoztunk a végponton, érdemi előbbre jutás nem történt. A nyári esőzések bemoszták a kitermelt agyagot, amit újból visszadepóztunk.

Feltárás a Naszályi-víznyelőbarlangban:

Csoportunk a víznyelőbarlangban feltáró kutatást nem végzett. A Troglonauta csoport Ézsiás György vezetésével már komolyabb eredményekről számolhat be, bár ebben az évben ők sem muzsikáltak valami fényesen. Részletes beszámolót a Troglonauta BKE jelentése tartalmazza. Amit nagy örömmel vettünk tudomásul: elkészült a barlang kötéltechnikás járatainak részletes térképe, mely önálló kiadványban is megállja a helyét. Jelenleg a minisztérium Barlangtani Intézete rendelkezik a felhasználhatósága felett.

Feltárás a Nézsai-víznyelőben:

A tényleges munkálatokat még 1998-ban megkezdttük.

A víznyelő tölcserbe, a patak elterelését követően 1,5 x 1,5 m szelvényű kb 2 m mélységű kutatóaknát mélyítettünk. Az akna tömör agyagban halad és 1,2 m mélységben éri el a köves zónát ahol karvastagságú szivárgócsöveket harántolt. A csövekből meglepő módon huzat tör fel. A befolyó vizek hordalékkal telítik a töbröt, ennek ellenére a tölcser folyamatosan mélyül. A munkálatok megkezdése előtti természetes anyagiány 25 m³ volt. Sajnos a patak elterelése csak részben lett sikeres, ugyanis a 2m vastag kövekkel megerősített gátat egy galád pocok átfúrta. A töbrbe folyó víz hozama ugyan nem emelkedik 10 l / min fölé, de arra sajnos éppen elegendő, hogy a munkákat esős időben megghiúsítsa.

Esős időben pedig volt részünk bőven. A nyár folyamán kétszer is volt, olyan nagyméretű áradás, melyet az itt élők még nem tapasztaltak. A lezúduló víz rövid idő alatt tengerré változtatta a nyelő környékét. A nyelőtől 20 méterre lévő kisház is vízben állt. A megerősített gát sem bírta a támadást. Az áradat fél méter magasan zúdult át a gát felett. A víznyelő teljes tölcseré megtelt finom sárga iszapos trutyival.

Az ár levonulása után megkezdtek a helyreállítást. A bemosott agyagot nem tudtuk vödörben kitermelni, mert annyira ragadós volt az állaga. Új módszert vezettünk be, a Cickány féle gombócozást.

Ennek a lényege, hogy a munkagödörben lévő emberek az agyagból gombócokat formálnak, majd azokat kidobálják a járósintre, a fent levő emberek pedig a gombócokat a töbör falához tapasztják. A módszer rendkívül hatékonynak bizonyult. Korondi fazekosokat is megszegyenítő technikával tapasztottuk a matériát. A végén az egész nyelő egy nagy köcsögre hasonlított. Nem sokáig. Egy újabb nagy árvíz ismét mindent tönkretett. Na ekkor végleg tele lett a zacskónk. A munkát hosszabb időre felfüggesztettük.

Barlanglezárások:

Ismét csak arról számolhatunk be, hogy a csoportunk felügyelete alá tartozó két lezárt barlang, a Naszályi-víznyelőbarlang és a Násznép-barlang zárszerkezete kifogástalanul működik. A víznyelőbarlang bejárati aknáját több alkalommal is szükséges volt kitakarítani. Az ideai szélsőségesen esős időjárás rengeteg hordalékot sodort a barlangba, melyet az ajtó megfogott, és megakadályozta, hogy a zárszerkezethez hozzáférjünk. Tervezzük az ajtók átfestését mert kezdenek korrodálódni, ez a munka csak télen végezhető kihúzó légáramlat mellett, úgyhogy még várat magára .

Felsőpetényben végzett barlangtani munkák:

A Naszály Barlangkutató Csoport 1995-ben kérvényezte kutatási területének kibővítését az 5222-es barlangkataszteri területre, mely magába foglalja a Romhányi-rög, valamint a Csóvár-Nézsza rögcsoport területét.

A következő oldalakon leírtak, csoportunk 1995 és 1999 között végzett munkájáról közöl részleteket. A terület komplex feldolgozásáról készült anyag, térképekkel és mérési jegyzőkönyvvel, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Barlangtani Osztályán található.

JELENTÉS A ROMHÁNYI-RÖG TERÜLETÉN, VALAMINT AZ AGYAG- ÁSVÁNY BÁNYÁSZATI ÉS FELDOLGOZÓ KFT FELSŐPETÉNYI AGYAGBÁNYÁJÁBAN VÉGZETT BARLANGTANI KUTATÁSOKRÓL

Bányászat:

A Nógrád megyei Felsőpetény község határában a Romhányi-rög D-i oldalában nyitott bányákban 1920 óta fejtenek kisebb megszakításokkal tűzálló, illetve finomkerámiai agyagot. Eleinte kisebb vállalkozások keretében, kezdetleges módszerekkel, az akkori piac igényeit kielégítő kisebb mennyiségű nyersanyagot termeltek. Az egyre inkább kimerülő és nehezen hozzáférhető tűzállóagyag-telepek, valamint az egyre szigorúbb mennyiségi és minőségi követelmények kiterjedtebb felszínalatti bányászat megteremtését indokolták.

A hárshegyi homokkőpadok közé ékelődött tűzállóagyag-telepek megközelítése céljából több tárot nyitottak. Ezek ma már nem üzemelnek.

Előzetes földtani kutatások után kezdték meg a IV-es táro kihajtását, majd 1970-ben ezen felsőbb szintek aláadására, részben a szállítás megkönnyítése céljából megkezdtek az V-ös táro kihajtását. Az V-ös táro, a meghosszabbítását képező I sz. főkeresztvágat, valamint a IV-es és V-ös tárokat összekötő V/I-es sikló kihajtása több mint kilenc évet vett igénybe. A jelenleg is üzemelő bányavágatok hossza több kilométert tesz ki. Jelenleg a nyersanyag termelés két külfejtésben illetve a földalatti bányauzem révén valósul meg.

A földalatti bányauzemben túlnyomó részben a tűzállóagyag termelése folyik. A vágathajtás és előkészítés fabiztosítással, fogazott vagy völgyelt kivitelben készül. A kamrafejtések hagyományos völgyelt fabiztosítással, határtól hazafelé tartó irányban, 3-6-9 méteres kamraszélességben történnek. A keskenyhomlokú frontfejtést Velent acéltámokkal biztosítják. A szállító berendezések kivétel nélkül 500-as és 650-es gumiszalagokkal működnek. A keskenyhomlokú frontfejtésben pedig P-400-as láncos kaparó berendezés szállít a fronthomlokról a gyűjtőszalagra. A telepvastagság 1,6 és 2,2 m között változik. A gumiszalagok a fő gyűjtőszalagra szállítják a tűzállóagyagot, majd a gurítóból 2 m³-es csillékbe csapolva az anyagot elektromos meghajtású mozdonyok segítségével a külszínre továbbítják.

A tűzállóagyag felhasználási területe a kohászat és a téglagyárak. Felsőpetény területén egymástól függetlenül két külfejtésű üzem működik. Az 1. sz. külfejtésben fehér agyagokat, ami finomkerámia ipari, míg a 2.sz. külfejtésben az ún. csempemárgát a csempegyárak részére termelik és szállítják.

Az 1.sz. külfejtésben mintegy 10-20 m. humusz és hárshegyi homokkőtakaró alatt 4-5 rétegben található a műre való finomkerámiai fehér agyag, melynek termelését és letakarítását nehézgéplánccal végzik. Hegybontó Caterpillar rakodógép segítségével gépkocsira rakják, és az V-ös táro szintjén kialakított válogatóra továbbítják. A kiválogatott anyagot 2 m³-es csillékbe rakva a bányai vasútállomásra szállítják, ahol a felhasználók felé az anyagot vagonba rakják. A 2.sz. külfejtésben hasonlóan az 1.sz. külfejtésben leirtakhoz, a csempeagyagot nehézgéplánccal jövesztik és gépkocsira rakva közvetlenül a felhasználók felé továbbítják.

A terület vázlatos földtani felépítése:

A Nógrád megyében található Romhányi-rög a Duna-balparti mezozoós rögök egyik, az oligocén és miocén képződmények közül kiemelkedő tagja. E hegyrög, ÉK-i irányban a dunántúli mezozoikumi alaphegység utolsó felszínén lévő képviselője. Fennállását és morfológiáját a posztoligocénkori tektonizmusnak, jelenlegi szerepét az alsó-oligocén hárshegyi homokkőben levő tűzálló agyagoknak köszönheti.

A terület mezozoikumi alaphegységét triász dachsteini mészkő alkotja, mely erősen töredezett és karsztosodott. Felszínére felső-eocén lithotaniumos mészkő települ foltokban, szélsőséges eloszlásban és vastagságban. Jelentős felszíni kibukkanása a Romhányi-rög DK.-i nyúlványát képező Kő-hegy. A triász alaphegységhez hasonlóan tektonikailag erősen igénybevett. A felső-eocén mészkövet közvetlenül alsó-oligocénkori üledékek követik (tardi formációjú agyagmárga, mészmárga) Erre egy tűzállóagyag-telepes összetlet magába foglaló hárshegyi homokkőréteg települ, melynek fedő és fekvő, valamint közbenső betelepült rétegei sok esetben erősen különböznek kötőanyag és szemcseszerkezet tekintetében. A homokkőréteg vastagsága szeszélyesen változó, sok helyen a telepes összetlet, illetve az eocén rétegsor kimaradásával közvetlenül települ a fekvő alkotó triász dachsteini mészkőre.

A homokkőréteg fedőképződménye a kiscelli agyag. Erre negyedidőszaki lösz, lejtőtörmelék és talaj települ változó vastagságban.

A terület szerkezetföldtani viszonyai:

A terület szerkezeti felépítését, a nagymérvű tektonizáltság jellemzi. A szerkezeti vonalak lefutása ÉK-DNY, DK-ÉNY-i. Meredek, a lapokon gyakoriak a haránt irányú lineációk. A vetők tágulások mozgásra utalóak. A repedések agyag, limonit, kalcit, markazit kitöltésűek, vagy kitöltés nélküliek. A Romhányi-rög É felé kibillent, monoklinális. A kiemelkedés a D-i nagyvető ÉK-DNY-i iránya mentén történt, majd a kibillent blokk haránt törések mentén tömbökre töredezett.

Karsztosodás és vízföldtani viszonyok:

A Romhányi-rög területét, néhány kisebb kivételtől eltekintve teljes mértékben fedett karsztnak kell tekintenünk. A lehulló csapadékvíz egy része a felszíni zömmel időszakos vízfolyásokon a Lókos-patakba kerül. A beszivárgó víz, repedések törések mentén a triász karsztvízbe jut. A hárshegyi homokkővet igen nagyszámú kőzetrés szeli át. A repedések mentén igen gyakoriak a néhány cm-es vertikális illetve horizontális elmozdulások. Erre az erős töredezettségre utal az is, hogy a területen mélyült nyersanyagkutató fúrások jelentős öblítővíz veszteséggel készültek.

A karsztvízszint mélysége a rög területén pontosan nem ismert. Az eddig mélyült kutatófúrásokkal csak a produktív összletet harántolták. A 70-es években készült fúrások ugyan több esetben is megütötték a triász alaphegységet, de még a leszálló karsztvízöbben abbamaradtak.

A környék triász mészkő karsztvízszintjére vonatkozólag Vitális Gy. közölt adatokat. Ezek alapján a Romhányi-rög területén a karsztvízszintet 120-130 m. tszf. körül várhatjuk. Karsztvízakra telepítésére alkalmas legalacsonyabb térszint 220-250 m. tszf. magasságban van. A triász mészkő erősen karsztosodott, ezért nagymennyiségű vízkészlet jelenlétére számíthatunk.

A területen lejátszódott karsztosodási folyamatok földtani korára az irodalmi adatok figyelembevételével, valamint megfigyelések alapján következtethetünk.

A rög földtörténetében megkülönböztethetünk egy oligocén előtti és egy posztoligocén karsztosodási időszakot. Kezdjük az előbbivel.

A mezozoikum középső és felső szakasza kevés nyomot hagyott területünkön. Az akkoriban felszint képező mészkő eróziója nagymértékben folyt, s a karsztosodás változatos formákat eredményezett. E hosszú kiemelkedési időszakban nagy barlangrendszerek alakulhattak ki. Oligocén előtti karsztosodásra utal az is, hogy a triász és eocén mészkő karsztos töbreibe és tektonikus süllyedéseibe teresztikus agyagok (vörösayag, kaolinites agyagok, halloysites és bauxitos agyagok) rakódtak le. Nem egy nyersanyagkutató fúrásban előfordul, hogy a mészkő karrbarázdáinak harántolása után újra a fedőmárga anyagába ért a fúró. Jelezve ezzel egy erősen lepusztult, karsztosodott kőzetfelszint. Az úgynevezett fedő, vagy (fekü) márga közvetlenül a triászra települ, a karsztos felület mélyedéseit tölti ki, a hárshegyi homokkő felé folyamatos átmenetet mutat.

A későbbi karsztos folyamatok már a miocén vulkanizmushoz kapcsolódnak, melyek a rög területét közvetve érintették. A közeli Börzsöny-hg. esetében az andezitvulkanizmus nagyfokú ércesedést eredményezett (Lásd: Börzsönyi ércelőfordulások.)

A Naszály és a Börzsöny-hegységhez tartozó Diós-hegy között a mészkő és az andezit érintkezésénél a felszín alatt nagyobb mélységben, metasomatikus eredetű, főként szulfidos ércesedés (pirit, szfalerit, pirrothin, galenit) valószínűsíthető.

Területünkön a mélyfekű dachsteini mészkőbe hatoló fúrások mintáiban gyenge ércesedés is kimutatható. Főleg a nagyvetők környékén pirit, kalkopirit hintések figyelhetők meg.

A tűzállóagyagban is többhelyen érces zsinórok és köszénrétegek figyelhetők meg.

A vulkánossághoz kapcsolódó aszcendens oldatok, az erős tektonikai tagoltság következtében, a vetők mentén feláramolva, a hasadékok, litoklázisok főként szulfidos érces kitöltését eredményezték. A hévforrás tevékenység egész területre való kiterjedését a kutatófúrásokban harántolt bontott homokkőves zónák, kalcittelérek, valamint üregek gyakori elterjedése is megerősíti. A vulkáni működést követően hosszú ideig működő magas hőmérsékletű hévforrások eredménye a vetők mentén gyakori metasomatikus dolomitosodás, a feké agyagmárga erősen bontott állapota, illetve ide sorolhatjuk a homokkő jelentős kovásodását is. Említést érdemel a feké agyagmárga sztratigráfiai helyzetében kialakult hallosites összlet, ami ugyancsak hidrotermális hatások eredménye. A homokkőben található egyes agyaglencsék ekkor alakultak át tűzállóagyaggá.

Az ember számára is járható méretű barlangok, üregek és hasadékok fiatalabbak, egy későbbi, pliocén-pleisztocén tektonizmushoz kapcsolódó hévforrás tevékenység eredményei. Ezt megerősíteni látszik a hasadékokban levő érces zsinórok, telérek elmesződése, és gyakori a rátelepülő ásványi kitöltés. Szinte minden barlangjárásban megfigyelhető a tektonikus preformáltság. Néhol jellegzetes hasadéklarlangok alakultak ki. A barlangjáratok, üregek, hasadékok falán hidrotermákhoz köthető ásványkiválások jelennek meg. Leggyakoribbak a gipsz különböző genetikai típusai, e mellett borsókő változatok, aragonit és kalcit is számos helyen borítja a falakat. A bányaművelés során többször tárult fel karbonátos ásványkiválásokkal gazdagon bélelt hasadék mely hárshegyi homokkőben alakult ki. Egyes helyekről barit kristályokat is említenek (bányászok).

Sajnos az egykori erózióbázisok szintjére vonatkozó információnk nincs, az a felszínen nem nyomozható, de az bizonyos, hogy a barlangképző hidrotermális hatások érték a jelenleg művelt agyagtelepek egy részét is. Vágathajtás során egy alkalommal agyagban képződött kb. 10 m. átmérőjű szabályos gömb alakú üregre bukkantak a bányászok, mely elmondásuk szerint képződésménymentes volt. Az üreg azóta tömedékelve lett.

A kénsavtartalmú oldatok igen lassú mozgását, illetve az oldatok szintjének hosszabb ideig történő stagnálását feltételezhetjük, ugyanis az üregekben fejlődő gipszkristályok rendkívüli formagazdagsága alakult ki. Az esetek többségében keverednek a primer és szekunder kiválási formák. Nem szabad megfeledkeznünk a vulkanikus gázok feláramlásáról illetve az aeroszolban szállított anyagok koncentrációjáról és annak mozgási sebességéről, mely mind befolyásoló tényező volt, s mely nagyban hozzájárult ezen genetikai kristálytípusok fejlődéséhez. A gipszkiválásokat, megjelenési formájuk alapján Kákay Szabó Orsolya hat típusba sorolja.

A felsőpetényi karbonátos ásványkiválások keletkezése hidrotermális és epigén alapokon is magyarázható.

Epigén elmélet:

A telepek összleten átszivárgó csapadékvizek, részben a szentelepek piritjének bomlásából adódóan szulfátossá válnak. A szulfátos víz és a márga CaCO_3 tartalmának cserebomlása során gipsz kristálykiválások képződnek. Ez a folyamat jelenleg is tanulmányozható az I.sz. főkeresztvágatban. Az idomkővel kiépített vágat falát számos helyen borítják a kristálykiválások különböző fajtái. A falakból kipréselődő oldatok esetében a

folyadék, majd a kolloid állapoton keresztül a szilárd kiválás megjelenéséig, több növekedési fázis is megfigyelhető. A légáramlás, a változó intenzitású szivárgás és oldatkonzentráció jelenleg is változatos formákat hoz létre. Az oldalfalakon megjelenő lefolyások és bekérgezések mellett kristálypamacsok, és változatos excentrikus képződmények is megjelennek. A főte sztalaktitjain a huzatiránnyal ellentétes oldalon borsóformák fejlődnek. A kiválások színezettek, a fehér, halványsárga árnyalaton keresztül, vörös, barna, fekete színekben pompáznak.

Az epigén elmélet jól alkalmazható a fekü márgában és agyagköben található rostos kifejlődésű szalagszerű néhány cm. vastagságú repedéskitöltő gipszképződményekre, valamint a közethatárokon, vagy ahhoz közel keletkezett barlangok falán megjelenő ún. szekunder (tűs, ágas-bogas, korallós, lándzsás, csipkés, gömbös, karfiolos, csavarodott, kihajló,) kifejlődésű gipszképződményekre. Érdekességként említhető a mélyből feláramló melegebb levegő szellőzőcsövei körül több helyen kialakult barlangi perem.

A mélyfekü triászban keletkezett, az ember számára is járható méretű barlangok falát díszítő, fekvő, és álló oszlopos gipsz-ikerkristályok keletkezése már tisztán epigén elmélettel nehezen magyarázható.

Hidrotermális elmélet:

A hidrotermák áramlása és korróziós hatása, mint a tektonizmust követő másodlagos barlangképző tényező egyértelműnek vehető. A karbonátos kiválások számos módosulata (borsókövek, kalcit romboéderek, karfiolformák, barit stb.) szintén egyértelműen köthetőek a hévizes tevékenységhez. Kraus S. szerint a víztiszta 3-5 cm-es kalcit romboéderek megjelenése egy a kénsavas üregesedés előtti, korábbi karsztosodást bizonyít. A feltevést megerősíteni látszik a néhány begyűjtött mintán a kalcit felületére héjszerűen ráakódott gipsz, és esetenként azon növekvő szekunder gipszformák. Elképzelhető, hogy a feláramló oldatok savas kémhatása elegendő volt ahhoz, hogy a mészkövet gipsszé bontsa, de annak nagy része valószínűleg oldat formájában elszállítódott, és inkább, mint üregképző tényező játszott szerepet. Néhány egyszerűbb forma a lassan apadó ill. pangó teített oldatból tisztán hidrotermális úton is keletkezhetett, (fennőtt, átlátszó, oszlopos gipszek folyadékzárványokkal)

Ez a fajta elmélet már magyarázatot ad egyfajta ún. primer gipszek keletkezésére és az egyszerű formák kialakulására. Csak hogy a felsőpetényi gipszkiválások nem ilyen egyszerűek. Különleges színezetük mellett páratlan formakincsük teszik őket egyedülállóvá. Szinte minden esetben a két keletkezési mód kombinációival találkozunk.

Tehát önmagában egyik elmélet sem állja meg a helyét. Itt is mint általában a középutat kell keresnünk.

A magasabb fedő limnikus iszapjából leszivárgó szulfátos széndioxidos vizek, valamint a fekü mészkő áramló alkáli vizenek keveredése illetve kölcsönhatása révén keletkező kénsavtartalmú oldatok a mészkövet gipsszé bontották. A hosszabb ideig stagnáló (feltételezhetően igen lassan, vagy szakaszosan csökkenő szintű) vizekből, az aeroszoból és a fedőből szivárgó vizekből megindult a kiválás. A lassú oxidációs redukciós folyamat váltakozása, a gázok migrálása egyedülálló, geokémiai környezet különleges formákat hozott létre.

A Romhányi-rög földtani, tektonikai viszonyaiban erősen zavart, geotermikusan anomáliás területek közé sorolható. A területen lejátszódott hidrotermális folyamatok korára, időbeli szakaszosságára, a barlangjáratok, üregek, valamint az ásványkiválások keletkezésének idejére és módjára jelenleg csak következtetni tudunk. A begyűjtött minták elemzése, a kiválások kormeghatározása, valamint az ásványi kiválásokban található folyadékzárványok részletes analízise megfelelő támpontot nyújthat, a területen lejátszódott geológiai folyamatok megértéséhez.

Napjaink karsztos folyamata a területen csekély mértékben érvényesül. Törések menti szivárgás csepegés a bányavágatokban, főleg a homokköves szakaszokban időszakosan előfordul. A karsztos üregek barlangjáratok kivétel nélkül szárazak, porosak.

Klimatológiai megfigyelések:

A tűzállóagyag bányászattal kapcsolatosan már régebben felfigyeltek a mélyebb bányatérsegekben olykor érezhető CO_2 gázra. Sajnos ezidőből észlelési adat a gáz összetételére, koncentrációjára vonatkozóan nem ismert.

Eredetét kutatva több elképzelés is felmerült. A gázok képződése bomlási folyamatokra is visszavezethető. A szerves anyagok oxidációja, bányafa korhadása, illetve a szulfátos kénsavas mélybe szivárgó vizek és a karbonátos kőzetek kölcsönhatása révén keletkezik. A bányavágatokban a szabvány által előírt minőségű, megfelelő oxigéntartalmú levegő, mesterséges szellőztető ventilátor ill. természetes átlúzó légáramlat útján biztosított. Sajnos mindez a barlangjáratokra nem mondható el.

Az V-ös szállítóvágat, az V/1-es sikló valamint az I számú főkeresztvágat több esetben tárt fel barlangjárásokat, melyekből időszakosan CO_2 gáz tör fel. Néhány a mélység felé is megbontott barlangjáratból igen erős, többször huzatszerű gázfeláramlás tapasztalható, mely a karbidlámpa lángját is elfújja.

A gázok migrálásában bizonyosfajta ciklikusság is megfigyelhető. A feláramlás intenzitása a napi ingadozás mellett évszakonként is változó. A megfigyelések arra engednek következtetni, hogy a gázok mozgása összefügg a felszíni légnyomás változásaival. A mélyebben fekvő barlangjáratok feltöltődnek a levegőnél nehezebb CO_2 gázzal, melyet a légköri nyomás leszorít. Amint a külső légnyomás esni kezd, megindul a gázok kifelé áramlása. A megcsapolás legalsó szintje az V-ös táró. Ezért az üregekből kiáramló gázok nagy része, ezen keresztül távozik a felszínre. Az V-ös táró talpszintje alatt található barlangok kutatása csak télen lehetséges, de még ez esetben is életveszélyes.

Az I sz. főkeresztvágat 13. méterén feltárt barlangban egy szűk mélybe vezető hasadékból több alkalommal tapasztaltunk gőz feláramlást.

A barlangokban mért hőmérséklet a külső időjárási tényezőktől (behúzó légáramlat hőmérsékletétől) függetlenül átlagosan $18,2^\circ\text{C}$. Néhány barlangban ennél melegebbet is mértünk. A CO_2 gázok jelenlétében nem kizárt az utóvulkáni tevékenység közrejátszása sem. Mint az ismeretes a Cserhátban léteznek széndioxidos források, illetve a közeli nógrádi szénmedence több bányája is CO_2 gázkitörés veszélyes. Ezt látszik alátámasztani a barlangból feltörő gőz és a barlangjáratok szokatlanul magas léghőmérséklete is.

Barlangjáratok és üregek a bányavágatokban:

A tengerszint felett 187 m magasságban nyíló V.sz táróba belépve, a vasút nyomvonalát követve, idomkövel biztosított vágatban haladhatunk.

A táró ezen a szakaszon lejtőtörmeléket és töredezett homokköves szakaszt vágott át, ezért volt szükség az idomköves bélés kialakítására. A vágathajtók a bejáratától számított 400. m-nél érték el a triász alaphegységet. A 425. m-től megszűnik az idomköves biztosítás, és triász dachsteini mészköbe vésett táróban haladhatunk. A 438 m-nél a táró jobboldalán 1, 2 m magasságban kis kör alakú bejárati nyílással felszakadt természetes kialakulású üreget találunk.

Továbbhaladva rövidesen elérkezünk arra a pontra, ahol a táró jobboldala 1, 5 m magasan kb. 20 m hosszan támfalal biztosított. A támfal felett a 462 m-en jobboldalon és a főtében gömbformájú barlang nyílik. Ettől a barlangtól néhány lépésre a 465 m-en a táró bal oldalán és részben a főtében természetes üreg nyílik 1, 7 m magasságban, mely szép pozitív gömbformákkal tagolt és kiválások díszítik. A 471 m-en a táró mindkét oldalán barlangra bukkanhatunk. Balra a talpon nyíló széles lapos erősen feltöltött néhány méteres barlangjáratot tekinthetünk meg. Szemben vele a támfal mögött a főtébe hatoló nagyméretű barlangterembe mászhatunk fel. A támfal mögött alul a vágattalp szintjén, lapos széles páratlan kristálykiválásokkal díszített barlangjáratba kúszhatunk. (Vigyázat! A barlang gázveszélyes.) A barlangokat elhagyva, a táróban sétálva rövidesen egy kitérőhöz érünk. Ez a táró vezet az V/1-es siklóhoz. Itt 65 m-t megtéve a vágat főtéjét egy hasadék keresztezi. Az oldalfalon a hasadékba felmászva, dús kristályokkal bélelt hasadékbarlangba jutunk. A hasadékot felfelé kb. 15 m hosszan kimászhatjuk. A hasadék járatlapon nyíló részébe 4 m mélységig lemászhatunk. (Vigyázat, gázveszély!) A hasadékbarlangot elhagyva a kitérő 85 m-nél a mennyezetben impozáns barlangot tekinthetünk meg. Kb. 10 m megtétele után kezdődik a légajtóval lezárt I sz. sikló. (Leírását lásd. később.)

Folytassuk utunkat az V-ös táróban. Elhagyva az elágazást az 545 m-nél baloldalon kisebb gömbfülke ürege nyílik. Rövidesen elérjük a 83-as mérési pontot. Itt kezdődik az I sz. főkeresztvágat. Az V-ös vágat egy fülkében vakon végződik. Ennek a vak járatvégnak a főtéjében nyíló szűk hasadékban felmászva, páratlanszerű, ásványkiválásokkal gazdagon díszített hasadékbarlangot tekinthetünk meg.

Az I sz. főkeresztvágat 9 m-en baloldalt a talpon kis gömbfülkés lefelé elszűkülő járat nyílik. (Vigyázat, gázveszély!) Pár lépésre a 13 m-en baloldalon, a talp szintjén, kis lyukon bebújva elágazó, gömbfülkék láncolatából álló szép barlangba mászhatunk fel. A barlang bejáratától 5 m-re kisebb üreg nyílik, a baloldalon a talp magasságában. A következő kitérőt elhagyva az I sz. főkeresztvágat 115 m-en a főtén szűk felfelé törő járat indul. A 187 méteren, baloldalon, a talpon lapos erősen feltöltött járatot találunk. Tőle 5 m-re a bűvőfülkével szemben egy gömbfülkébe mászhatunk be, melynek oldalára a robbantás lyukat ütött. Ettől a barlangtól 15 m-re ismét idomkövel biztosított vágatszakasz következik. A triász mészkövet, márga, homokkő, és közbetelepült agyagrétegek váltják fel. A további részek barlangtani szempontból nem érdekesek.

Térjünk vissza az I sz. sikló bejáratához. A légajtón átlépve, erősen emelkedő táróban kell felfelé haladnunk. Az I sz. sikló ma már, nem üzemel. A táró 250 m hosszan triász dachsteini mészkőbe vésett, ezért biztosítás nélküli. A falakat és a főtét itt is lépten-nyomon hévizes oldások tagolják. 25 m-t megtéve felfelé, a táró jobboldalán kisebb üreg nyílik. Jobbra egy bűvőfülke következik, szemben vele egy vörös agyagos kiomlás. A 60. m-en ismét üregre bukkanhatunk a táró bal oldalán. A 95 m-en nyitott bűvőfülke főtéje már barlangot tár fel. A főtén megnyílt lyukon felmászva, széles lapos üregbe kúszhatunk körbe. A falakat mindenütt gipszásványok díszítik. Elhagyva a bűvőfülkét jobboldalon fejmagasságban üreg nyílik a falban. Ha, ide felmászunk, jobbra a kis lyukon benézve szép kristályokkal bélelt üreget pillanthatunk meg.

A 149 m-en jobboldalon ismét bűvőfülkét találunk. A robbantás a fülkében egy hasadékbarlang oldalát felszakította. A járatba több méter mélyre lemászva szép kristályokkal borított felületekben gyönyörködhetünk. (Vigyázat, gázveszély!) A 156 m-en jobboldalon, a talpon kisebb üreg nyílik mely a hasadékbarlang folytatását képezi. 166 m-en a talpon baloldalon, kisebb barlangba bújhatunk. 173 m-en a főtén oldáscsoportok mellett, kb. 1 m átmérőjű gömbfülke nyílik. A főtét ismét oldott hasadék keresztezi. A sikló 205 m-en baloldalon bűvőfülke nyílik. A fülke jobboldalán gömbfülkéből álló barlangba bújhatunk. A falakat szép kiválások díszítik, kipreparálódott kalcittelérek is láthatók.

A búvófülke baloldalán, kisebb gömbfülkékből álló barlang bejárata nyílik. Továbbhaladva a vágat baloldalán fennőtt kalcitkristályokkal bélelt üreg nyílik 2 m magasságban.

A 230 méteren jobboldalon kis üreget találunk. 235 méteren ismét kisebb üreg van a jobboldalon. A 238 m-en a főtében 0,5 m átmérőjű gömbfülke nyílik. A 243 m-en a búvófülkével szemben a talpon üreget találunk.

A 250 m-nél elérjük a szálkőhatárt, a dachsteini mészkövet, márga agyagkő és homokkő betelepülések váltják fel. A vésett tárot pörgetett tám biztosítás váltja fel. Továbbra is felfelé haladunk. Jobb oldalunkon fejmagasságban kis nyílásba világíthatunk melyben elvész a lámpa fénye. Néhány lépést megtéve a 295 m-en 1,7 x 1,0 méteres nyílással nyílik a felsőpetényi barlangok legnagyobbika, ahogyan az itteni bányászok nevezik a „Nagy kaverna”. Az átlag 30 m átmérőjű 30 m magasságú több száz négyzetméter alapterületű természetes kialakulású üregnek, még egy mesterséges bejárata van az átellenes oldalon, melyen át a IV-es táróba juthatunk.

A barlangot az I sz sikló felől fedezték fel. A IV-es táró felőli nyílást később ütötték a meddő anyag szállítása céljából. Eredetileg az üreg mélyebb volt, kb. 15 m mélységbe ereszkedtek le a bányászok felfedezéskor. A falakat páratlan képződmények borították. Felfedezés után az üreget tömedékelni kezdték a IV-es táró felől ütött nyíláson át. A barlangba több száz köbméter meddő anyagot döntöttek. A nagyméretű üreg a mészkő és homokkő határán alakult ki, az eredetileg mészkőben képződött üreg felfelé harapózásával. Jelenleg hazánk legnagyobb nem karsztos barlangtermeként tarthatjuk számon.

Felszíni karsztjelenségek:

A Romhányi-rög 18 km² területe fedett karsztnak tekinthető. Ez alól kivételt a rög DK-i nyúlványát képező Kő-hegy, valamint két kisebb folt, a Dél-hegy DDK-i és É-i oldalán található dachsteini mészkő kibukkanás képez.

Felszíni karsztjelenségek szempontjából jelentéktelen ugyan, mégis meg kell említenünk, az eocén mészkőből felépülő Kő-hegyet. Karsztbokor erdővel borított fennsíkszerűen ellaposodó felszínén több néhány méter átmérőjű, maximálisan 0,5 m mély lapos tál alakú mélyedés található. Felszínre nyíló barlang vagy üreg a Kő-hegy területén nem található.

Annál érdekesebb a Dél-hegyi dachsteini mészkő kibukkanás, illetve annak néhány hektáros környezete. A 444 m tszf magasságú Dél-hegy déli lejtőjén két kisebb köfajtőben, melyet nagy valószínűséggel mészegetés céljából nyitottak, dachsteini mészkőre bukkanhatunk. A feltárással szemben déli irányban az erdészeti utak elágazása közelében a fennsíkszerű hegyháton, fedett karszton kialakult, mélybeli karsztosodásra utaló nyomokat fedezhetünk fel. A kb. 0,5 km² területet elvékonyodott töredezett oligocén hárshegyi homokkő borítja, melynek felszínén számszerűen 5db. beroskadás, töbör található. A jelenségek több törésvonalon helyezkednek el. Szinte mindegyik 5 m átmérő feletti, mélységük változó. Feltárással talán érdemes lenne foglalkozni.

Nagyméretű, ugyancsak a fedett karszton kialakult tál alakú mélyedések a Romhányi-rög területén, a Dél-hegyen kívül több helyen is előfordulnak. (Lásd: 1:10 000-es méretarányú térképlapok.)

A Romhány-hegy 423,4 m tszf. magasságú főcsúcsát érintő országos kék jelzésű turistaúttól É-ra kb. 50 m-re egy tál alakú 21 m átmérőjű és 1 m mély mélyedést találhatunk. Ettől ÉNY-ra a hegyoldalban 396 m tszf. magasságban egy 120 x 91 m átmérőjű ovális 8 m mélységű tál alakú mélyedésre bukkanhatunk. Ilyen nagyméretű felszíni objektumok

találhatók a romhányi Felső-erdőben. Az ásványbánya felhagyott légaknájától É-i irányban a 352, 6 m tszf. magassági pont közelében 328, 9 m tszf. magasságban. Átmérője 120 x 120 m Mélysége 10 m. Alján néhány méter átmérőjű időszakos tó található. Ettől Ény-ra a Cseresbérci-árok felett elhaladó erdészeti út közelében szintén nagyméretű 50 x 50 m-es tál alakú lefolyástalan mélyedésre bukkanhatunk, 287 m tszf. magasságban.

A felső-erdőt és a Dél-hegy oldalát átszelő erdészeti nyiladékban a gesztenyéstől É-ra a 421404. számú 345, 9 m tszf. magasságú háromszögelési ponttól Ény-ra 150 m-re, 312 m tszf. magasságban 100 x 120 m-es 10 m mélységű, tál alakú lefolyástalan mélyedést találhatunk. Ettől DNy-ra 300 méterre felfelé a Romhány-hegy oldalában 350 m tszf magasságban egy nagyobb, szintén lefolyástalan mélyedésben egy 13 m átmérőjű, 1, 7 m mélységű, kisebb töbor nyílik.

A fent említett fedett karszton kialakult nagyméretű mélyedések minden bizonnyal a triász feküben és a fedő homokköpadok határán kialakult nagyméretű barlangtermekhez kapcsolhatók.

Természetes állapotú felszínre nyíló üreget, csak egyet ismerünk a rög területén. A Hidegkúti-erdőben a Kőszikla-lapos árkanak É-i oldalában nyitott köfajtőben. Az üreg a dachsteini mészkő és a fedő márga határán alakult ki.

Térjünk vissza a felszíni karsztjelenségek problémájára.

A hatalmas méretű tál alakú lefolyástalan mélyedések genetikájára nehéz magyarázatos adni. Az első megállapítást ezzel kapcsolatban. Jantsky Béla tette, aki nagyméretű barlangokra gondolt, illetve kimosott agyagos üregekre. Valószínűleg nem állt messze az igazságtól.

A bánya által vizsgálat alá vett területen több nyersanyagkutató fúrás mélyítették. Ezek közül néhány a már fent említett lefolyástalan mélyedésekbe esett. Az itt készült fúrások rétegsora sajnos üregesedést nem jelez, vagy azt nem jegyezték fel.

A triász alaphegységet megütő 307-es számú fúrás 118, 7 – 119, 0 méterek között keskeny gömbformákkal tagolt hasadékot keresztezett. A II-es számú fúrás szintén dachsteini mészkőben 119, 3 – 120, 9 m között üreget harántolt. E két fúráson kívül több, üreget, barlangot nem érintett, vagy azt nem jegyezték fel.

A lefolyástalan hatalmas mélyedések kialakulásának magyarázata a következő.

Az erősen karsztos triász mészkőben nagyobb kiterjedésű barlangok voltak. Ezek a későbbi tektonikus mozgások alkalmával berogytak, és a felettük levő fedő homokkő az így keletkezett üregbe süllyedt. Ha voltak is ilyen üregek, márpedig az V/1-es sikló 295 m-én feltárult barlangterem megerősíteni látszik ezt a feltevést, (ennek átmérője 30 m), akkor a felszíni formákból ítélve azoknak hatalmas méretekkel kellett rendelkezniük. A bányában feltárult nagyméretű üregeknek a felszínen nyoma nem mutatkozik.

Ha a mélyedések tszf. magasságát megvizsgáljuk, kiderül, hogy azok közel egy magasságban helyezkednek el, követve az egykori alaphegység vagy egy erózióbázis szintjét. Valószínűleg ezek az üregek is a mészkő-márga és a homokköpadok határán képződtek. Az V/1-es számú siklóban feltárult nagyméretű barlangterem kívül csak egy kisebb 10 m átmérőjű gömbforma terem tárult fel a bányászat során, mely azóta tömedékelve lett. Sajnos a megtalálást követően az V/1-es sikló monumentális barlangtermét is tömedékelni kezdték. A meddő anyagot a költségesebb és időigényesebb felszínre való szállítás helyett az üregbe döntötték.

A bányavágatok a felszínen ismert lefolyástalan mélyedéseket nem közelítik meg, azt művelés nem vágta alá, ezért a nagyméretű barlangtermek hipotézise továbbra is fennáll.

Csoportunk 2000 évi munkaterve

Mérlegeltük lehetőségeinket és 2000-re a következő munkákat terveztük
A Naszály hegyen található Nöstény-barlang végpontjának továbbkutatása
A naszályi Stressz-rekesz barlangjának kutatása, az ácsolat cseréje, a barlang bejárat
szakaszának zsámozása és betonozása.

Az 1998-ban megkezdett Nézsai-víznyelő bontását folytatjuk, elkészítjük a kutatóakna
ácsolatát.

Továbbra is figyelemmel kísérjük a DDCM kőbányaiban (Sejce, Keszeg) a fejtés
során előkerülő barlangok sorsát, esetenként azok dokumentálását is elvégezzük.

Szeretnénk az évben egy alkalommal nyílt barlangi napokat tartani, ahol az érdeklődőknek
túrákat vezetünk több naszályi barlangba. Ismét lesznek túrák, hazánk nagyobb ismertebb
barlangjaiba, és külföldre is.

A területünkön található lezárt barlangokba továbbra is a megszokott módon, előzetes
egyeztetést követően vállalunk vezetést.

A szokásos ünnepeinket, mint minden évben, 2000-ben is megtartjuk. Terveink között
szerepel a táborhelyünk fejlesztése is.

Nagyjából ennyi, persze csak nagy vonalakban, az amit az 2000-es évre tervbe
vettünk. A változtatás jogát, most is mint mindig fenntartjuk.

Túratevékenység:

Idén is sok helyen voltunk túrázni, vagyis a többiek voltak, én nem.
Azt mondták akik voltak, hogy tök jó volt.

Köszönetnyilvánítás:

Köszönjük az MHT. DMRV Rt üzemi szervezetének, hogy támogatták és figyelemmel
kísérték a munkáinkat.

Köszönjük a DCM sejcei kőbánya vezetőjének Tumbász András, úrnak és helyettesének,
Gyurcs György úrnak, hogy lehetővé tették számunkra, hogy a bánya területén
áthaladhassunk, és felszereléseinket átszállíthassuk, ezzel nagyban segítették a Naszályi-
víznyelőbarlang kutatását.

Köszönjük a Troglonauta Barlangkutató Egyesület tagjainak önfeláldozó munkáját, és
részvételét a Víznyelőbarlang kutatásában.

Köszönjük az engedélyeket kiadó szervezeteknek, hogy lehetővé tették csoportunk
kutatómunkáját az 1999-es esztendőben is.

Köszönet mindenkinek, aki segített valamilyen formában csoportunknak.